

Bezinning 544: Beeld

Lucas 20,20-26 ¹

Het Woord

Ze hielden Hem echter in de gaten en stuurden er spionnen op uit die zich als rechtvaardigen moesten voordoen, in de hoop Hem op een onwettige uitspraak te betrappen, zodat ze Hem konden uitleveren aan de overheid, aan het gezag van de prefect. Ze vroegen Hem het volgende: 'Meester, we weten dat wat U zegt en leert, juist is en dat U spreekt zonder aanzien des persoons, en dat U in alle oprechtheid onderricht geeft over de weg van God. Welnu, is het toegestaan belasting te betalen aan de keizer of niet?' Maar Jezus doorzag hun sluwe opzet en antwoordde: 'Laat Mij eens een denarie zien. Van wie zijn de afbeelding en het opschrift op deze munt?' 'Van de keizer,' antwoordden ze. Daarop zei Hij tegen hen: 'Geef wat van de keizer is, aan de keizer, en geef aan God wat God toebehoort.' Ze slaagden er dus niet in om Hem ten overstaan van het volk te betrappen op een onwettige uitspraak, en omdat ze geen raad wisten met zijn antwoord, deden ze er het zwijgen toe.

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

De lezer wordt op de hoogte gebracht van de bijzonder negatieve bedoelingen van Jezus' tegenstanders. De woorden 'spionnen, vangen, overgeven aan de bezetter' spreken klare taal. Maar tegenover Jezus zelf doen die spionnen zich voor als grote bewonderaars. Ze beklemtonen echter naar waarheid dat Jezus onpartijdig is en dus vrijuit spreekt en dat Hij de waarheid leert over wat God wil.

Hun vraag is een grote wissel qua thema. Ging het hiervoor over theologische zaken, nu beginnen ze over politieke zaken. Belasting betalen aan keizer Tiberius van Rome is een zwaar beladen thema voor de inwoners van deze bezette staat. De valstrik is werkelijk een of-of-verhaal. Zegt Jezus dat men wel taks moet betalen, dan zal Hij het volk tegen zich in het harnas jagen. Zegt Hij dat men geen taks mag betalen, dan hebben ze een punt om Hem over te leveren aan de Romeinse landvoogd Pilatus.

¹ Deze tekst komt niet voor in de liturgie, noch op zon- en feestdagen, noch op weekdays.

Maar Jezus introduceert het bijzonder belangrijk begrip 'beeld'. Ook dat is een gevoelig thema voor joden. Dàt deze spionnen een munt met een beeld bij zich hebben, nog wel het beeld van de verfoeide bezetter die zich bovendien als god presenteert, is al een teken van onderwerping aan Rome en een verraad aan het eigen geloof. Want de Schrift verbiedt elke afbeelding.

Jezus zegt dat men aan de keizer moet geven wat de keizer toebehoort. Het is een kernachtige uitspraak vol betekenis. De taks betreft natuurlijk het geld. Maar voor Jezus is geld zeer betrekkelijk en zelfs gevaarlijk. Geldzucht verstikt heel snel de liefde voor God. Het is God of de mammon (Lucas 16,13; 18,24-25). Afstand doen van geld is zelfs positief vanuit dit perspectief. Of men taks moet betalen aan de keizer, is een thema dat op het politieke vlak moet uitgemaakt worden.

Maar Jezus richt de listige spionnen op het allerbelangrijkste: aan God geven wat van God is. En ook hier speelt het woord 'beeld' een centrale rol. De mens is immers het beeld van God, naar Gods beeld geschapen (Genesis 1,26-27). Keizers en munten wisselen elkaar af en zijn dus per definitie tijdelijk. Maar de mens is altijd beeld van God, zijn leven lang. Beeld van God zijn is een enorme gunst en een prachtig geschenk. Maar het is ook een opgave. Wie durft zeggen dat hij een perfect beeld van God is? Het is een goede reden om te zwijgen.

De spionnen staan zo perplex dat ze niet aan een tweede valstrik toekomen en zwijgen. Ja, Jezus leert naar waarheid de wil van God en neutraliseert alle menselijke listen.

Het Woord in mijn leven

Gebruik ik soms een valstrik tegenover God? Waarmee verraad ik God en mijn geloof? Beleef ik vreugdevol dat ik en alle mensen als beeld van God geschapen zijn? Aan welk aspect werk ik momenteel om nog meer beeld van God te worden? Geef ik aan God wat Hem toekomt?

Bidden met het Woord

Heer Jezus,
U bent zo thuis bij God
en wat Hij wil,
dat U werkelijk vrij bent
en ons kunt bevrijden.
Wat ons gevangen houdt,
sluit ons af van God.
U vraagt keuzes te maken,
in trouw aan God en zijn wil.
Vanuit deze kerntaak
wordt de rest eenvoudig.
Help ons steeds meer
beeld van God te worden,
zodat we Hem eren en danken
en transparant openbaren
in alles wat we doen en zeggen. Amen.

© Eric Haelvoet 2016